

Μία απεργία διαφορετική από τις άλλες: Τι μπορεί να μάθει η αριστερά από το Tea Party;

του Bhaskar Sunkara (μετάφραση: Μίνα Κωστοπούλου)

Κατά τη διάρκεια της αναστολής λειτουργίας της αμερικανικής κυβέρνησης το φθινόπωρο, ο Obama μίλησε σε εργαζομένους ενός εργοστασίου για την αδιαλλαξία των Ρεπουμπλικάνων στο Κογκρέσο. Τους ρώτησε αν θα έκλειναν το εργοστάσιο και έφευγαν από τη δουλειά, σε περίπτωση που ήθελαν αύξηση και περισσότερες μέρες διακοπές.

Ενώ εξιστορούσε το περιστατικό στους δημοσιογράφους, ο Αμερικανός πρόεδρος ανακάλεσε: «Τους ρώτησα ποια θα ήταν η εξέλιξη. Όλοι θεώρησαν ότι θα απολύονταν. Νομίζω οι περισσότεροι το ίδιο θα σκεφτόμασταν. Ξέρετε, δεν υπάρχει τίποτα μεμπτό στο να ζητήσει κανείς αύξηση ή διακοπές. Αλλά δε μπορείς να κλείνεις το εργοστάσιο ή το γραφείο σου, αν δεν γίνουν όλα όπως τα θέλεις. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση της κυβέρνησης. Οι Αμερικανοί πολίτες δεν χρειάζεται να ζητήσουν λύτρα για να εργαστούν».

Το ζήτημα είναι το εξής: κάποτε έκαναν ακριβώς αυτό. Οι εργαζόμενοι ποτέ δεν κατάφεραν τίποτα, ζητώντας το ευγενικά. Ό,τι κέρδισαν, το κέρδισαν με απεργίες, διαδηλώσεις και, ναι, μερικές φορές ακόμα και με «εκρηκτικές» μορφές ενάντια στους εργοδότες τους. Όμως, σε μια περίοδο μείωσης της βιομηχανικής δράσης, όταν λίγοι εμπλέκονται στην αλληλέγγυα δράση και την απεργία, οι μνήμες ξεθωριάζουν. Ο Obama θέλει να ξεχαστούν εντελώς.

Κατά τη διάρκεια της μαχητικής περιόδου του New Deal, σχεδόν όλοι οι 150 χιλιάδες εργαζόμενοι στον τομέα παραγωγής της General Motors σταμάτησαν να δουλεύουν ή έκαναν κατάληψη του εργοστασίου. «Κάθε φορά που ανέκυπτε μια διαφωνία», ανακαλεί ένα μέλος του συνδικάτου UAW, «οι εργαζόμενοι είχαν μια τάση να κάθονται και να σταματούν να δουλεύουν, να απεργούν».

Αυτό δεν ήταν το είδος αγανάκτησης που πυροδότησε τους πολιτικούς του κόμματος του Τσαγκιού, τους οποίους ο Obama επέπληξε -ήταν μια απάντηση από τα θύματα των μισθολογικών μειώσεων, της ανεργίας, των κλομπ της αστυνομίας και της φτώχειας. Και οι δύο αντιδράσεις, ωστόσο, είναι απόδειξη για το τι η δύναμη και η οργάνωση μπορούν να πετύχουν.

Ο όρος «ταξική πάλη» μπορεί να ακούγεται «απόκρυφος» με τους όρους του 21ου αιώνα, αλλά η κοινωνική σύγκρουση «παίζει» παντού στην κοινωνία. Πάρτε για παράδειγμα μια τυπική διαφωνία σε εργασιακό χώρο, όπως η πρόσφατη έξαρση των διαμαρτυριών των εργαζομένων στα fast-food: Στη ρίζα βρίσκεται η αντίφαση μεταξύ του συμφέροντος του εργοδότη -που θέλει να αυξήσει τα ωράρια, να μειώσει τους μισθούς και να αυξήσει τους ρυθμούς της δουλειάς- και του συμφέροντος των εργαζομένων που θέλουν να μειώσουν τα ωράρια, να αυξήσουν τους μισθούς και να μειώσουν τους ρυθμούς της δουλειάς. Η σύγκρουση αυτή γίνεται ολοένα πιο μονόπλευρη, με τους λεγόμενους εργασιακούς νόμους και την αύξηση της επισφαλούς εργασίας να ευνοούν τους ιδιοκτήτες και να πλήττουν τους εργαζομένους.

Τι χρειάζεται για να ισοροπήσουν τα αντίθετα συμφέροντα;

«Μετά τη Michele Bachmann[1], η σειρά μας». Αυτό μπορεί να είναι ένα κακό σύνθημα για την αναζωπύρωση ενός προοδευτικού κινήματος, αλλά στη φρενήρη δραστηριότητα των συντηρητικών Ρεπουμπλικάνων, στο ζήλο και την αντίθεσή τους, μπορεί να δούμε το μέλλον των Αμερικάνων πολιτικών -ένα μέλλον στο οποίο οι δεδομένες διχόνοιες μπορεί να έλκουν την προσοχή του κοινού και να οικοδομήσουν ένα κίνημα αντίστασης.

Από τους 435 αντιπροσώπους στη βουλή, το Tea Party έχει μόνο 46 μέλη. Από τους 100 Γερουσιαστές, μόνο έξι. Αλλά η επιτυχία αυτών των πολιτικών να κάνουν την αντικυβερνητική στάση τους να ακουστεί «κρατώντας για όμηρο τη χώρα» -όπως το έθεσε ο Obama- αναδεικνύει τις δυνατότητες που προσφέρει το Κογκρέσο στις πειθαρχημένες μειονότητες. Η αναποτελεσματική Προοδευτική παράταξη του Κογκρέσου έχει σχεδόν τα διπλάσια μέλη του Tea Party, αλλά είναι λιγότερο μαχητική, λιγότερο συνεκτική και έχει έλλειψη της συνεπούς πίεσης από κοινωνικά κινήματα. Δεν υπάρχει λόγος να μη μπορεί ένας διαφορετικού είδους σχηματισμός από την Αριστερά να ταρακουνήσει την κατάσταση.

Πράγματι, οι περισσότεροι Αμερικανοί δήλωσαν ότι αποδοκιμάζουν την αναστολή λειτουργίας της κυβέρνησης, αλλά τα ποσοστά έγκρισης του Tea Party έχουν ενισχυθεί. Ωστόσο, αυτό μπορεί να συμβαίνει, γιατί οι Αμερικανοί καταλαβαίνουν ότι οι αντιλαϊκοί πολιτικοί στόχοι του συντηρητικού κόμματος απέτυχαν να δικαιολογήσουν την αδιάντροπη τακτική τους. Μια επίμονη στάση εκ μέρους τους για την υπεράσπιση της Κοινωνικής Ασφάλισης ή ενάντια στον πόλεμο μπορεί να οδηγήσει σε μια διαφορετική στάση (εκ μέρους των πολιτών).

Και τα πράγματα θα μπορούσαν να είναι χειρότερα για το Tea Party. Παρά το γεγονός ότι δεν είχε τη στήριξη παρά μόνο ενός μικρού τμήματος της χώρας, φάνηκε έτοιμο να κερδίσει στις διαπραγματεύσεις του προϋπολογισμού και να διατηρήσει μια ισχυρή θέση μέσα στους Ρεπουμπλικάνους, ώστε να έχει μακροπρόθεσμη επίδραση.

Μια προοδευτική εξέγερση μπορεί να μην έχει ως στόχο απαραίτητα να «κλείσει» την κυβέρνηση, όπως το Tea Party, αλλά θα επωφεληθεί έχοντας τη δυνατότητα να το κάνει -χωρίς να παραμελεί την ανάγκη να ασκεί πίεση στο δρόμο, παρέχοντας εναλλακτικές εκλογικές λύσεις, εκτός του Δημοκρατικού κόμματος.

Μια επιτυχία όπως αυτή των συντηρητικών -εκπροσώπων μιας μεγάλης μειοψηφίας των Αμερικανών ψηφοφόρων και όσων επιθυμούν ευρύτερο διάλογο- θα ήταν μια τεράστια πρόοδος για όσους δε θέλουν μόνο να προστατέψουν, αλλά να επεκτείνουν την κοινωνική πρόνοια. Μικρές ήττες, όπως αυτή που υπέστησαν οι Ρεπουμπλικάνοι, θα μπορούσαν να ανοίξουν το δρόμο για μακροπρόθεσμες νίκες. Η ιστορία του αμερικανικού συντηρητισμού, από την ήττα του Ρεπουμπλικάνου Barry Goldwater στις εκλογές του 1964 από τον Lyndon Johnson και ύστερα, παρέχει πολλά παραδείγματα.

Το προεδρικό σύστημα των ΗΠΑ, ελλείπει σαφήνειας και σειράς για τις κοινοβουλευτικές εντολές, θα είναι ασταθές για δεκαετίες, αλλά είναι ηττοπαθές να υποστηρίξει κανείς ότι η μείωση του φιλελευθερισμού και η πόλωση θα ωφελήσει τους συντηρητικούς. Ο φόβος της ελίτ της Ουάσινγκτον περί συγκρούσεων και αναταραχών πυροδοτήθηκε εξίσου έντονα από το κίνημα Occupy Wall Street και από την άνοδο του Tea Party.

Και τα δύο συγκέντρωσαν γύρω τους την απήχηση της κοινής γνώμης σε βαθμό που ήθελαν να αντιμετωπίσουν εκείνοι που ασχολούνταν με το να κατασκευάσουν τις δικές τους αφηγήσεις. Ίσως η καλύτερη απάντηση στις αντιδράσεις του Obama να έρχεται από αυτό του ο Asa Philip Randolph[2] συνέχεια θύμιζε στους ακροατές του: «Στο συμπόσιο της φύσης δεν υπάρχουν κλεισμένες θέσεις. Παίρνεις αυτό που μπορείς να πάρεις, και κρατάς αυτό που μπορείς. Αν δε μπορείς να πάρεις τίποτα, δε θα πάρεις τίποτα. Κι αν δε μπορείς να κρατήσεις τίποτα, δε θα κρατήσεις τίποτα. Και χωρίς οργάνωση δε μπορείς να πάρεις τίποτα».

Σ' αυτό -μόνο- μπορούμε να συμφωνήσουμε με τον Ρεπουμπλικάνο Ted Cruz...

[1] Μέλος της αμερικανικής βουλής των Αντιπροσώπων, εκλεγμένη με το Ρεπουμπλικανικό κόμμα, συντηρητική πολιτικός, η επονομαζόμενη «Βασίλισσα του Tea Party».

[2] Αφροαμερικανός ηγέτης των κινημάτων για τα κοινωνικά και εργατικά δικαιώματα.